

2. Рейтинг сервісів доставки України. URL: <https://marketer.ua/rating-of-delivery-services-in-ukraine/> (дата звернення 22.11.2024).
3. Як поштові оператори Укрпошта та Нова пошта змінюють тарифи. URL: <https://slavdelo.dn.ua/2021/10/24/kak-pochtovye-operatory-ukrpochta-i-novaya-pochta-izmenyat-tarify/> (дата звернення 22.11.2025).
4. Мороз О.В. Планування автомобільних перевезень вантажів малими партіями: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.01. Київ, 2003. 21 с.
5. Пономарьова Ю.В. Логістичні витрати як основний критерій ефективності логістичної системи. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: 2003. Вип. 20. С. 114–117.
6. Лащених О.А., Кузькін О.Ф., Грицай С. В. Імовірнісні і статистико-експериментальні методи аналізу транспортних систем: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНТУ, 2011. 420 с.
7. Огірко О. І., Галайко Н. В Теорія ймовірностей та математична статистика: навчальний посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. 292 с.

РОЗРОБКА РАЦІОНАЛЬНИХ МАРШРУТІВ РУХУ ВАНТАЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ КОВБАСНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Д.М. Федоров (студ., 2 курс), м. Дніпро, Україна
Науковий керівник – к.т.н., доц. Літвінова Я.В.
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

У сучасних умовах стрімкого розвитку економіки, жорсткої конкуренції та зростаючих очікувань споживачів, питання побудови раціональних маршрутів перевезень набуває особливої актуальності. Раціональне планування транспортних маршрутів є ключовим чинником підвищення ефективності логістичних процесів, зниження собівартості перевезень та забезпечення високого рівня клієнтського обслуговування.

Це особливо актуально для малого та середнього бізнесу, який активно розвивається і потребує ефективного використання ресурсів. Неефективні маршрути призводять до перевитрат пального, затримок у доставці, зниження якості сервісу та надмірного навантаження на транспортні потоки.

Розробка раціональних маршрутів дозволяє:

- скоротити витрати на перевезення за рахунок зменшення довжини їздок і часу простою;
- підвищити екологічну стійкість шляхом зниження викидів CO₂;
- забезпечити своєчасність доставки та збереження вантажу.

Крім технічних аспектів, важливим є компромісний підхід до планування маршрутів: врахування інтересів як перевізника (оптимізація витрат і завантаження транспорту), так і замовника (швидка та недорога доставка). Такий підхід дозволяє досягти балансу між економічною вигодою, якістю послуг і стійкістю логістичних систем.

Мета роботи: розробка раціональної транспортно-технологічної схеми перевезень ковбасних виробів власним рухомим складом у регіональному сполученні при використанні складних транспортних систем «постачальник сировини-виробник продукції-замовник».

Задачі:

1. Аналіз стану вантажних перевезень в сучасних умовах господарювання.
2. Дослідження стану функціонування виробників м'ясної продукції у щільному конкурентному середовищі.
3. Підвищення ефективності вантажних перевезень у складних транспортних системах.

Методи дослідження: теоретичного і емпіричного дослідження – для глибинного вивчення проблематики організації вантажних перевезень. Теоретичний аналіз включає огляд наукових джерел, узагальнення підходів до класифікації видів перевезень, логістичних стратегій, моделей оптимізації маршрутів та управління транспортними потоками, емпіричне дослідження ґрунтується на аналізі фактичних даних діяльності підприємств, що

здійснюють вантажні перевезення; аналітичний – при визначенні раціональних обсягів перевезень у складних транспортних системах. Цей метод дозволяє формалізувати зв'язки між елементами транспортної системи та здійснити глибокий аналіз взаємозалежностей між ними; векторна та матрична модель – для побудови оптимального плану виробництва та оптимізації постачання сировини до виробничих потужностей і доставки готової продукції споживачам. Матрична модель дозволяє відобразити взаємозв'язки між кількома групами змінних – наприклад, постачальниками сировини, виробничими підрозділами, складами, транспортними засобами та кінцевими споживачами. На її основі здійснюється оптимізація потоків: визначаються найкращі шляхи постачання сировини, розподіл обсягів виробництва між потужностями, а також раціональні маршрути доставки готової продукції до споживачів. Векторний підхід дозволяє враховувати багатофакторність рішень – включно з логістичними витратами, часом доставки, обмеженнями на обсяг, тип транспорту та умови зберігання. Це забезпечує можливість мультикритеріальної оптимізації та адаптації моделі до змін зовнішніх умов. Загалом, використання векторно-матричного моделювання створює основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на зниження витрат, підвищення ефективності системи постачання та зростання конкурентоспроможності підприємства.

Отримані результати: аналіз теоретичних засад дозволив встановити вагомість логістики у процесах ціноутворення продукції підприємств. Запропоноване комплексне рішення пошуку раціональних маршрутів перевезень при взаємозв'язку логістичних та виробничих ресурсів. Конкурентний аналіз показав, що на ринку виробництва ковбасних виробів є великі гравці, а виробник ковбасної продукції ТМ «Пан Ковбаско» не є лідером ринку. Для посилення конкурентної позиції на ринку запропоновано нові маршрути перевезень замовлень при використанні змішаної векторно-матричної моделі. Рекомендації з впровадження: розроблені заходи можуть бути впроваджені при організації процесу перевезень ковбасних виробів.

Література

1. Галузеві тренди. Стан логістичної галузі в Україні: тренди та особливості. Режим доступу: <https://gol.ua/galuzevi-trendy-stan-logistychnoyi-galuzi-v-ukrayini-trendy-ta-osoblyvosti/>
2. Кукушка, І. (2022). Інноваційний розвиток транспортних підприємств України. Економіка та суспільство, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-17>
3. Новальська Н. І., Клименко В. В. Інвестиційно-інноваційна діяльність транспортно-логістичних підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Економіка і управління. 2021. Т. 32 (71). № 4. С. 64–69.
4. Полянська А.С., Мартинець В.Б., Кабан О.В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(2). С. 112–127.
5. Жарська І. О. Екологічні аспекти логістичної діяльності на засадах сталого розвитку. Науковий вісник Одеського національного економічного університету: Збірник наукових праць. 2022. № 9-10. С. 298-299. URL: <http://nvisnik.oneu.edu.ua/collections/2022/298-299/pdf/110-117.pdf>.
6. Захарчук В.І., Захарчук О.В. Методи системного аналізу об'єктів автомобільного транспорту: навчальний посібник для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів. Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2023. 133 с.
7. Тюріна Н.М., Гой І. В., Бабій І. В. Логістика: навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 392 с.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>